

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av
Huvudmannens styrning mot nationella mål
i Nils Månssons Friskola AB

Innehåll

Inledning

Bakgrundsuppgifter om Nils Månssons Friskola AB

Resultat

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Författningshänvisningar mm.

Inledning

Skolinspektionen genomför under hösten 2013 och våren 2014 en kvalitetsgranskning av Huvudmannens styrning mot nationella mål. Syftet med kvalitetsgranskningen är att granska om huvudmännen styr och stödjer utbildningen i grundskolan mot de nationella målen. Frågeställningarna i granskningen knyter an till det så kallade "kvalitetshjulet" som handlar om att huvudmannen ska följa upp (kartlägga nuläget) och analysera verksamheten och sedan vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen på skolorna. Granskningen av Nils Månssons Friskola AB ingår i detta projekt.

Nils Månssons Friskola AB besöktes den 27 februari 2014. Ansvariga inspektörer har varit utredare Verica Stojanovic och undervisningsråd Helena Olive-stam Torold. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av Huvudmannens styrning mot nationella mål omfattar totalt 19 kommunala och 17 enskilda huvudmän.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de huvudmän som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden hos andra huvudmän. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrundsuppgifter om Nils Månssons Friskola AB

Nils Månssons Friskola AB är huvudman för den fristående grundskolan Nils Månssons skola vilken finns i Fränninge, i norra delen av Sjöbo kommun. Skolans rektor utgör även huvudman genom sitt ägarskap i Nils Månssons Friskola AB och är tillika Vd för aktiebolaget.

Styrelsen består av fem styrelseledamöter, varav rektorn är en. I skolledningen finns förutom rektorn, en biträdande rektor som också är skolans speciallärare. Även rektorn undervisar viss del av sin tjänst.

Skolan har vid besökstillfället 53 elever i årskurserna 1-6 och bedriver verksamhet i åldersheterogena grupper. Elever som går på skolan kommer främst från Sjöbo, Hörby och Tomelilla kommuner. Skolan har en holistisk profil vilket innebär att ledningsgruppen och personalen arbetar utifrån en helhetssyn på människan (kropp, själ och hjärna). Rektor är utbildad vid Futura Tankecentrum i Gringelstad till holistisk handledare.

Av skolans statistik för år 2013 framgår att 77 procent av eleverna i årskurs 3 uppfyllt kunskapskraven i ämnena svenska och matematik, samt att 85 procent uppfyllt kunskapskraven i de natur- och samhällsorienterade ämnena. Årskurs 6 bestod år 2013 av sex elever. Då antalet elever var lågt och skolan inte ville att det skulle gå att identifiera enskilda elever finns för år 2013 inga siffror på hur många elever som uppfyllde kraven i de olika ämnena. År 2012 nådde dock 65 procent av eleverna i årskurs 6 kunskapskraven i ämnet svenska, 73 procent i ämnet matematik, 91 procent i engelska och i skolans övriga ämnen nådde alla elever kunskapskraven.

Andelen elever som uppnått kravnivåerna i alla ämnen sedan skolan startade år 2009, har enligt skolans egna uppgifter ökat från 71 till 74 procent.

Resultat

Har huvudmannen formulerat mål för uppföljningen av skolornas resultat som tar sin utgångspunkt i de nationella målen och riktlinjerna?

Av skollagen (2010:800) framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

För mer detaljerat författningsstöd när det gäller frågeställningen hänvisas till avsnittet "Författningshänvisningar mm." i slutet av rapporten.

I Skolverkets studie Kommunalt huvudmannaskap i praktiken framgår att granskade kommuner istället för att hävda den nationella kravnivån, som innebär att samtliga elever ska ges förutsättningar att nå målen, sänker den kommunala målnivån genom att använda riksgenomsnittet för landets kommuner som bedömningsreferens eller genom att mäta mot var nivå brukar ligga i kommunen.

Granskningen visar att styrningen av grundskolans verksamhet i Nils Månssons friskola utgår från att rektorn, tillika Vd:n, tar fram mål för uppföljningen som fastställs av styrelsen.

Av intervjuerna framgår att de nationella målen och riktlinjerna är utgångspunkt för kvalitetsarbetet. De prioriterade målen är att alla elever ska utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål och att inga elever ska utsättas för kränkande behandling. Det finns inga skriftliga instruktioner till skolan om vilka kunskaps- eller värdegrundsresultat som skolan varje år ska följa upp och redovisa för huvudmannen. En anledning till att skolan inte har skrivit ner målen har enligt ordförande i styrelsen att göra med att man på skolan ser läroplanen som en manual och att man inte anser att det därför behövs andra mål än läroplanens rubriker. Vd:n tillika rektorn implementerar målen hos lärarna och följer upp dem i sin roll som rektor och som Vd.

Av intervjun framkommer att skolan inte ansett sig kunnat ha hundra procentig måluppfyllelse i alla ämnen som målsättning hittills. Anledningen till detta är att skolan under lång tid haft många elever i behov av särskilt stöd. Skolan har därför mer arbetat efter målsättningen att elever ska utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. Enligt rektorn håller elevgruppen nu på att förändras vilket innebär att delmålen successivt kommer att stegras.

Värdegrundsarbete är enligt huvudmannen ett prioriterat område då skolan genom sin profilering fokuserar på det sociala samspelet och på att öka elevernas självkännet och självrespekt. Det holistiska synsättet ingår som ett led i arbetet med att nå de mål som står formulerade i läroplanen gällande normer och värden och därför har skolan inte formulerat några egna mål för detta arbete.

Intervjuerna visar att skolan nu kommit till en fas där styrelsen och rektorn ser behovet av att tydliggöra målen för uppföljningen i organisationen. Detta med anledning av att man i framtiden ser att Vd-rollen och rektorsrollen inte alltid kommer att innehas av en och samma person.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att Nils Månssons Friskola AB behöver tydliggöra mål för uppföljningen av kunskaps- och värdegrundsresultat. Genom att tydliggöra vilka mål för kunskaps- och värdegrundsarbetet som ska följas upp kan styrningen av verksamheten på huvudmannanivå bli mer inriktad på att nå en högre måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Genomför huvudmannen en uppföljning av skolornas resultat och resultat av vidtagna åtgärder som kan ligga till grund för fortsatta analyser och förbättringsåtgärder?

Av skollagen (2010:800) framgår att huvudmannen systematiskt och kontinuerligt ska följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Om det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

För mer detaljerat författningsstöd när det gäller frågeställningen hänvisas till avsnittet "Författningshänvisningar mm." i slutet av rapporten.

Skolinspektionens tillsynsrapport Skolans kvalitetsarbete ger möjlighet till förändring (2012) pekar på att många kommuner brister när det t.ex. gäller att följa upp utbildningens kvalitet och elevernas kunskapsresultat och att analysera vad bristande kvalitet och måluppfyllelse kan bero på. I rapporten En skola med tilltro lyfter alla elever (2011) pekar Skolinspektionen bland annat på att många huvudmän inte efterfrågar resultat och analyser från rektorer.

Av intervjuerna framgår att det finns en transparens i verksamheten eftersom skolan har funnits i flera år och verksamheten är etablerad. Rektorn känner till alla elever och menar att hon tillsammans med lärarna håller koll på betyg i årskurs 6 samt resultat på nationella prov i åk 3 och 6. De följer också upp huruvida eleverna känner sig trygga, upplever studiero och om de upplever sig kränkta. Allt detta rapporteras kontinuerligt till styrelsen på en övergripande nivå. Kommunikationen underlättas av att styrelsemedlemmarna tillika är familjemedlemmar och träffas spontant hela tiden. Av granskningen framkommer att även den biträdande rektorn och personalen på skolan är insatta i vad som följs upp, utan att det finns nedskrivet.

Analys av kunskapsresultaten genomförs terminsvis och redovisas för styrelsen. Betygsstatistiken analyseras då på ämnesnivå. Skolan följer upp resultat även i årskurser där betyg inte sätts eller där nationella prov genomförs. Analyser sker också klassvis, i förhållande till resultaten på de nationella ämnesproven och ibland belyses skillnader mellan pojkars och flickors resultat. På skolan genomförs också analyser av resultat bakåt i tiden för att se utvecklingen. Av intervjun med ordförande i styrelsen och rektorn framkommer att man inte gör statistiska analyser då man anser dessa inte skulle bli rättvisande på så litet elevantal, utan istället analyserar och sätter man in förbättringsåtgärder på individnivå. Skolan analyserar inte heller elevernas resultat med utgångspunkt från olika bakgrundsfaktorer, såsom svensk och utländsk bakgrund och föräldrars studiebakgrund.

Av intervjuerna framkommer också att Nils Månssons friskola jämför sig med de kommunala skolorna och riksgenomsnittet och att de ser det som en sporre att vara bättre än kommunen. Rektorn tillägger att jämförelsen med kommunala skolor egentligen är helt ointressant och att deras främsta mål är att se till att varje barn utvecklas så långt som möjligt.

Av intervjun med ordförande i styrelsen framkommer att Nils Månssons Friskola AB följer upp hur det går för skolans elever, då de går vidare till andra skolor, via de utsagor som de får av de elever som kommer och hälsar på i skolan och via föräldrar till de äldre barnen vars småsyskon fortfarande går på skolan. Granskningen visar att rektorn har kännedom om hur det går för elever som lämnat skolan men att det inte sker någon systematisk uppföljning.

Varje år genomförs en enkät på skolan som i huvudsak handlar om trivsel, trygghet, studiero, kommunikation och delaktighet bland elever och föräldrar. Resultaten redovisas av rektor till styrelsen. Anmälningar om kränkande behandling når styrelsen omedelbart. När problem uppstår vidtar rektorn direkt åtgärder, oftast i form av samtal mellan rektor, lärare och elever. De goda värdegrundsresultaten och att det sällan sker kränkningar på skolan har föranlett att man på skolan inte har ansett sig ha anledning att systematiskt analysera vad som påverkar och orsakar resultaten.

Av intervjuerna med rektorn framkommer att skolan inte har lika dokumenterad uppföljning av kvalitetsarbetet som de har kring den ekonomiska uppföljningen. I intervjun med rektorn, som gör analyserna, framhåller hon att analyser av kunskaps- och värdegrundsresultat idag sker snabbt, informellt och ibland enbart som rektorns egna funderingar. Delaktighet skapas genom den information som rektorn delger lärarna och analyser sker i dialog med lärarna. Rektorn medger att skolan hittills inte har dokumenterat analyserna tillräckligt tillfredsställande. Detta behövs nu menar hon när både barnantalet och personalstaben ökar och när skolan framöver eventuellt kommer att skilja på rollen mellan rektor och Vd.

Granskningen visar att de insatser Nils Månssons Friskola vidtar följs upp och analyseras på ett informellt sätt. Skolinspektionen anser också att de uppföljningar som idag görs kan förbättras vad gäller metodologisk god kvalitet, då bra kompetens finns hos rektorn. Uppföljningarna behöver bli mer utvärderingsbara eller tidsbestämda samt analyseras på huvudmannanivå. Av intervjun med ordförande i styrelsen framkommer också att styrelsen inte ställer några övergripande krav på vad åtgärder ska leda till utöver uppfyllelse av styrdokumentens mål, då skolan ser på åtgärderna på individnivå. Om en åtgärd hjälper en elev till målfyllelse då anser huvudmannen att man har

lyckats. Dokumentation av vad åtgärderna ska leda till och hur de ska följas upp finns därför i åtgärdsprogram och individuella utvecklingsplaner.

Av intervjuerna framkommer att då elevantalet och personalstaben nu ökar, tilltar också behovet på skolan av att dels dokumentera och dels analysera kunskaps- och värdegrundsresultat på huvudmannanivå för att upprätthålla god kvalitet.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att Nils Månssons Friskola AB till viss del gör uppföljningar av kunskaps- och värdegrundsresultat, men att analysen av resultaten behöver utvecklas så att de blir mer övergripande och omfattande. Dessa underlag kan sedan utgöra underlag för beslut om prioriteringar i syfte att styra verksamheten mot högre måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Vidtagna åtgärder behöver också systematiseras mer, med tydliga krav på vad åtgärderna ska leda till.

Vid tar huvudmannen förbättringsåtgärder som tar sin utgångspunkt i analyser av resultat, problem, risker och förutsättningar?

Av skollagen (2010:800) framgår att alla, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden ska ha lika tillgång till utbildning. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

För mer detaljerat författningsstöd när det gäller frågeställningen hänvisas till avsnittet "Författningshänvisningar mm." i slutet av rapporten.

Skolinspektionens rapport Skolans kvalitetsarbete ger möjlighet till förändring (2012) visar att alla granskade kommuner inte garanterar eleverna samma förutsättningar, eftersom de inte arbetar strategiskt för att utbildningen vid de olika skolenheterna ska ta hänsyn till elevernas olika behov och förutsättningar. Skolverket framhåller i rapporterna (2011b) nr 365 och (2009) nr 330 att en framgångsfaktor i kommuners och skolors resursfördelning är en aktiv och medveten uppföljning av resursfördelningen.

Granskningen visar att det vid Nils Månssons Friskola AB kontinuerligt pågår ett utvecklingsarbete. De insatser som genomförs tas alltid fram i dialog mellan rektorn och styrelsen. Den öppna dialog och det nära samarbete som finns innebär att det kontinuerligt genomförs omfördelningar av skolans resurser utifrån de behov som finns för att höja måluppfyllelsen.

De insatser som skolan genomför för att förbättra verksamheten beslutas utifrån iakttagna behov av att förbättra resultaten i förhållande till de nationella målen, och med utgångspunkt i forskning om vad som bidrar till ökad måluppfyllelse. Det saknas dock tydligt identifierade utvecklingsinsatser med utgångspunkt från en övergripande analys av kunskaps- och värdegrundsresulta-

ten och även en beskrivning av vilka effekter som de planerade åtgärderna förväntas leda till och hur de ska följas upp på huvudmannanivå. Risken finns därför att lägre måluppfyllelse förklaras med elevernas förutsättningar och att frågor som är väsentliga för att alla elever ska utvecklas så långt som möjligt på så sätt inte får tillräckligt med uppmärksamhet, vilket i sin tur försämrar huvudmannens möjlighet att styra mot att de nationella målen ska uppnås.

Hittills har huvudmannen omfördelat resurser till exempel till kompetensutveckling, stödinsatser och IT-satsning. Enligt intervjuerna är det Vd:n i samråd med styrelsen som gör omfördelningar av medel. Nu satsar skolan på att utveckla lärarnas kompetens avseende elever i behov av särskilt stöd.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att Nils Månssons Friskola AB i större utsträckning behöver ta beslut om förbättringsåtgärder med utgångspunkt från övergripande uppföljningar och analyser av kunskaps- och värdegrundresultaten. Arbetet sker till viss del idag men behöver systematiseras.

Syfte och frågeställningar

Det övergripande syftet med Skolinspektionens kvalitetsgranskningar är att granska kvaliteten i skolväsendet och bidra till utveckling genom att lyfta fram viktiga utvecklingsområden.

Med hjälp av kvalitetsgranskningarna studerar Skolinspektionen olika delar av utbildningsverksamheten mer ingående. Granskningarna utgår från skollagen och andra styrdokument och inriktas mot olika kvalitetsaspekter. Det kan till exempel gälla undervisningens innehåll och form i ett skolämne, arbetet med uppföljning och bedömning av elevernas kunskaper eller rektorernas roll som pedagogiska ledare.

Erfarenheter från Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskningar, liksom utredningar och utvärderingar som Skolverket gjort, visar att alla elever inte garanteras samma förutsättningar för sin utbildning. Kvaliteten på utbildningen varierar både inom en huvudmans ansvarsområde och mellan huvudmän. Det systematiska kvalitetsarbetet brister ofta, vilket medför att huvudmannen saknar underlag för strategiska ställningstaganden när det gäller resurstilldelning och andra insatser för att förbättra utbildningen. Det förekommer också att det finns oklarheter om hur huvudmannaansvaret ska tolkas när det gäller ansvar och uppdrag. Hos en del huvudmän läggs fokus på att jämföra resultaten med andra jämförbara huvudmän eller mot ett genomsnitt i riket, i stället för att relatera till de nationella mål som ställer krav på att alla elever ska ges möjlighet att nå målen.

Under hösten 2013 och våren 2014 granskar Skolinspektionen om huvudmännen styr och stödjer utbildningen i grundskolan i riktning mot de nationella

målen. Granskningen fokuserar på om huvudmännen utgår från de nationella målen då de sätter mål för uppföljningen av verksamheten. Det gäller i första hand de nationella målen att alla elever ska ges möjlighet att nå kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt samt att alla elever har rätt till en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero och där kränkningar inte förekommer. Skolinspektionen granskar också om huvudmännen följer upp och analyserar resultaten och använder det som underlag då de fattar beslut om åtgärder för att utveckla verksamheten.

Resultatet av granskningen kommer att presenteras i en rapport i juni 2014.

Metod och material

Inför granskningsbesöken hos varje huvudman har inspektörerna tagit del av insänt material såsom dokumentation av huvudmannens kvalitetsarbete, resultatuppföljningar och underlag för beslut om åtgärder för att utveckla verksamheten. Varje huvudman har också besvarat en verksamhetsredogörelse. Vid besöken genomför inspektörerna intervjuer med politiker på kommunlednings- och nämndnivå, styrelserepresentanter, tjänstemän på huvudmannanivå samt några rektorer. All information analyseras och sammanställs sedan och redovisas i ett beslut för huvudmannen och i denna rapport.

Författningshänvisningar mm.

Huvudmannens ansvar för utbildningen

Av 2 kap. 8 § skollagen (2010:800) framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Vetenskaplig grund

Enligt 1 kap. 5 § skollagen framgår att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Lika tillgång och likvärdig utbildning

Av 1 kap. 8 § skollagen framgår att alla, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ska ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i samma lag. Vidare följer av 9 § samma kapitel att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov, enligt 4 § samma kapitel. Där framgår också att en strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) framgår att normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov.

Systematiskt kvalitetsarbete

Av 4 kap. 3 § skollagen följer att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Av 4 § samma kapitel framgår att motsvarande kvalitetsarbete ska genomföras på enhetsnivå under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn och förskolechefen ansvarar för att det genomförs ett kvalitetsarbete vid enheten. Av 5 § samma kapitel följer att inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella mål som finns enligt skollagen och andra föreskrifter uppfylls. I 7 § samma kapitel framgår att om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Det systematiska kvalitetsarbetet på både huvudmanna- och enhetsnivå ska enligt 4 kap. 6 § dokumenteras.

Enligt Skolverkets Allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2012:98) för arbetet med systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att huvudmannen bör

- skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på huvudmannanivå och för hur enheternas kvalitetsarbete ska tas tillvara
- se till att förskolechefer, rektorer och annan berörd personal kan använda ändamålsenliga former för uppföljning och analys av utbildningen
- samla in och sammanställa resultaten för alla verksamheter tillsammans med underlag som visar hur förutsättningarna för och genomförande av utbildningen påverkat måloppfyllelsen
- se till att det utöver den kontinuerliga uppföljningen även genomförs utvärderingar avseende huvudmannens samlade verksamhet inom särskilt identifierade områden

- använda analysen som underlag för dialoger med enheterna om utvecklingsbehov
- utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och därefter besluta om vilka insatser som ska prioriteras för att de nationella målen ska uppfyllas
- se till att planeringen av utbildningen utgår från analysen av måluppfyllelsen och de utvecklingsområden som ska prioriteras på respektive nivå
- ange i planeringen vilka förutsättningar som krävs på kort respektive lång sikt för att utbildningen och utvecklingsinsatserna ska kunna genomföras

Trygghet, studiero och arbete för att motverka kränkande behandling

Enligt 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Vidare framgår av 6 kap. 6 § samma lag att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Av 8 § samma kapitel följer att huvudmannen varje år ska se till att det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Av 10 § samma kapitel framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Se även Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10).

Elevernas kunskapsresultat

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår bland annat att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som

möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Vidare följer av 3 kap. 3 § samma lag att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Av 8 § samma kapitel följer bland annat att rektorn, om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation, skyndsamt ska se till att det utreds om eleven är i behov av särskilt stöd. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Vidare framgår av 10 § samma kapitel att för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Av 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185) följer att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Se även Skolverkets allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd (SKOLFS 2013:8) och Skolverkets allmänna råd för planering och genomförande av undervisningen (SKOLFS 2011:149).

Av kursplanerna i läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (SKOLFS 2010:37) framgår vilka kunskapskrav för godtagbara kunskaper som eleverna ska nå i slutet av årskurs 3 i ämnena matematik, svenska, svenska som andra språk, samhällshälsorienterande ämnen samt naturorienterande ämnen. Vidare framgår vilka kunskapskrav eleverna ska nå i slutet av årskurs 6 och 9 i de olika ämnena för grundskolan. För årskurs 6 och 9 anges även vilka kunskapskrav som krävs för att nå betygen E, D, C, B och A i grundskolans olika ämnen.

Nationella ämnesprov i grundskolan

Av 9 kap. 20 § skolförordningen framgår att nationella ämnesprov ska användas i de ämnen och årskurser som anges i 21 § för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven och, i årskurs 6 och 9, även som stöd för betygssättning.

Kompetensutveckling

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen vid förskole- och skolenheterna ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att förskollärare, lärare och annan personal vid förskole- och skolenheterna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.